

## แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่\*

ปัทสนันท์ มณีชัย<sup>1\*</sup> ดารณีย์ พยัคฆ์กุล<sup>2</sup>

<sup>1</sup>นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ

<sup>2</sup>อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ

\*Corresponding author e-mail: papatsanan213@gmail.com

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน และ 2) พัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูแนะแนว โรงเรียนเอกชน จำนวนทั้งหมด 52 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูแนะแนว จำนวนทั้งหมด 10 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบ 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้วิเคราะห์และนำข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย โดยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและสภาพปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาการบริหารงานแนะแนวโดยหลักทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในแต่ละขั้นตอนและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 1) สถานศึกษาควรมีการวางแผนประชุมชี้แจงเกี่ยวกับนโยบาย จุดมุ่งหมาย การแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานและการกำหนดแนวทางปฏิบัติ 2) ควรจัดทำรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือทางงานแนะแนวระบบสารสนเทศการจําแนกบรรมให้ควมรู้เกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวให้กับครูทุกคน 3) สถานศึกษาควรมีการติดตาม และตรวจสอบในการบริหารงานแนะแนวและมีการประเมินที่หลากหลายรูปแบบตามสถานการณ์และบริบทของโรงเรียน และ 4) พัฒนาสถานศึกษาประชาสัมพันธ์และการสร้างเครือข่ายกับชุมชน เพื่อให้นักเรียนจะได้แสวงหาความรู้ในทุกๆด้าน

**คำสำคัญ:** แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ ; งานแนะแนว ; โรงเรียนเอกชน

---

\*Received: 29 January 2024, Revised: 25 February 2024, Accepted: 28 February 2024

## Guidelines for Development of Guidance Management Quality of Private Schools Muang District in Chiang Mai Province<sup>\*</sup>

Papatsanan Maneekhat<sup>1</sup> Daranee Payakkul<sup>2</sup>

<sup>1</sup>Master of Education Program in Educational Administration, Payap University

<sup>2</sup>Lecturer of Faculty of Graduate Studies in Educational Administration, Payap University

<sup>\*</sup>Corresponding author e-mail: papatsanan213@gmail.com

### ABSTRACT

The purposes of this research are to 1) study the current conditions and problems in guidance management in private schools and 2) develop guidelines for improving the quality of guidance management in private schools. The target group used in the research was guidance teachers from private schools, a total of 52 people. The sample group used in the research was guidance teachers, a total of 10 people, selected purposively. The research tools used were a 5-level questionnaire and a semi-structured interview. Statistics used to analyze and use data include percentages, averages, standard deviations, and content analysis. The results of the research found that the current conditions and problem in the management of guidance work in private schools. The overall present condition is at a high level and the overall problem condition is at a low level when considering the guidance administration by the principles of the quality management cycle (PDCA) at each step and the guidelines for developing the quality of guidance administration of private schools in Mueang District, Chiang Mai Province, consisting of 1) Educational institutions should plan a meeting to explain policies, objectives, appointment of an operations committee, and determination of guidelines. 2) There should be a model for developing information system guidance tools and training to provide knowledge about guidance activities to all teachers. 3) Educational institutions should have monitoring and auditing in their guidance administration and there are various forms of assessment according to the situation and context of the school. and 4) Develop educational institutions, public relations, and networking with the community so that students can seek knowledge in every aspect.

**Keywords:** Guidelines for developing management quality ; Guidance ; Private Schools

---

<sup>\*</sup>Received: 29 January 2024, Revised: 25 February 2024, Accepted: 28 February 2024

## บทนำ

การเปลี่ยนแปลงเพื่อการปฏิรูปการศึกษาบทบาทของงานแนะแนวในสถานศึกษาได้มีการปรับเปลี่ยนมาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงต้องมีการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาประเทศให้หลุดพ้นจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางโดยอาศัย 3 ด้านหลัก คือ 1) การมีโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ดี 2) การมีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า และ 3) การมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพย่อมเกิดจากการพัฒนาศักยภาพคนอย่างเหมาะสมต่อเนื่องยั่งยืน ก่อให้เกิดการขับเคลื่อนความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีวิสัยทัศน์ของประเทศคือ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศคือ ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่องสังคมเป็นธรรมฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืนโดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติพัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพจึงกำหนดนโยบายในการเตรียมความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตอาสาธารณะรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคม มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองที่ดีของชาติและพลเมืองโลกที่ดีมีหลักคิดถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และการอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่นมีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยและพลเมืองโลกที่มีทักษะการคิดขั้นสูงเป็นนวัตกรรมนักคิด ผู้ประกอบการเกษตรยุคใหม่โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเองที่มีคุณภาพจึงจำเป็นต้องมีการแนะแนวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือแต่ละบุคคลให้สามารถเข้าใจตนเองตัดสินใจได้ด้วยตนเองและมีการวางแผนในการพัฒนาระบบของชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

การบริหารจัดงานแนะแนวให้บรรลุจุดมุ่งหมายจำเป็นต้องใช้กระบวนการทางจิตวิทยาและการแนะแนวเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายและมาตรการให้สถานศึกษาดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึงด้วยการใช้กระบวนการแนะแนวเป็นแกนกลางการส่งเสริม สร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ประกอบกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ระบุว่า กระบวนการแนะแนวเป็นทั้งศาสตร์ที่มุ่งเน้นการทำงานเชิงป้องกัน ความเสี่ยงแก้ไขปัญหา ส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมให้กับนักเรียนให้รู้จักเข้าใจตนเองรู้จัก รัก สิ่งแวดล้อม ทักษะการคิดตัดสินใจ แก้ปัญหาสามารถกำหนดเป้าหมายชีวิตของตนเองทั้งการศึกษาและอาชีพตลอดจนสามารถปรับตัวดำรงชีวิตเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพในสังคมอย่างมีความสุขควบคู่คุณธรรมบนพื้นฐานความเป็นไทย ในการจัดกิจกรรม

แผนจะประกอบ 5 บริการซึ่งประกอบด้วย บริการศึกษารวบรวมข้อมูล บริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคลและบริการติดตามและประเมินผล ดังนั้น ทุกโรงเรียนจึงควรบริหารงานแผนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังกล่าว การบริหารงานแผนทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริงทั้งในด้านการพัฒนาระบบการแผนและการจัดการเรียนรู้ที่สามารถสนองความต้องการความถนัดความสามารถของผู้เรียนได้อย่างครบถ้วนเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์และศิลป์ของการแผน ดังที่ (กรมวิชาการ, 2545ก) กล่าวไว้ว่าการที่จะจัดการศึกษาให้ตอบสนองความมุ่งหมายและหลักการดังกล่าวได้นั้นต้องมีการจัดระบบการบริหารงานที่ดีสำหรับระบบและกระบวนการบริหารงานแผนเป็นที่ยอมรับและนำมาปฏิบัติกันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ การบริหารงานแผนตามแนวคิดของเดมมิง (Edward Deming) นำมาใช้บริหารในโรงเรียนโดยจะต้องกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนมีระบบการทำงานที่เป็นรูปธรรมจัดบุคลากรที่เหมาะสมและแนวทางบริหารจัดการแผนของสถานศึกษาในแต่ละแห่งควรให้เป็นไปตามสภาพของผู้เรียน สภาพปัญหา นโยบายการจัดการศึกษาและศักยภาพความพร้อมของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งจะต้องมีการบริหารจัดการอย่างมีหลักมีระบบเป็นขั้นตอนโดยให้ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมและที่สำคัญการบริหารจะต้องมีแผนงานที่จะสนองความต้องการและจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียน ครูทุกคนควรได้รับการมอบหมายให้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างต่อเนื่องมีการติดตามประเมินผลงานเป็นระยะอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (กรมวิชาการ, 2545ข) เพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาใช้กระบวนการคุณภาพในการดำเนินงานอย่างชัดเจนทุกขั้นตอนของการบริหารจัดการงานแผนจึงคาดว่าจะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามกระบวนการคุณภาพ PDCA เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังเช่น งานวิจัยของ (วิเชียร จงดี, 2561) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานแผนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยขาดการวางแผนการดำเนินงานในการให้บริการแก่นักเรียนและไม่เข้าใจขอบข่ายของการแผนและสภาพการบริหารงานแผนที่ชัดเจน ทั้งนี้การดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับการบริหารงานที่มีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งสอดคล้องกับ สภาพการบริหารจัดการแผนของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ประจำปีการศึกษา 2565 ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 แต่ละโรงเรียนจะต้องมีครูแผนอย่างน้อย 1 คน งานแผนโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่มีครูแผนไม่เพียงพอเนื่องจากมีครูแผนย้ายสถานศึกษาในช่วงปีการศึกษาที่ผ่านมาทำให้การดำเนินงานแผนในโรงเรียนไม่ครอบคลุมกับภาระงานที่มีอีกทั้งครูแผนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ประสิทธิภาพและการประสานงานทางด้านการแผนในการจัดเก็บเอกสารข้อมูลงานบริการแผน มีเอกสาร

บางงานยังไม่เป็นระบบสืบค้นหาข้อมูลได้ยาก และการสรุปแฟ้มเอกสารยังไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ และข้อมูลเอกสารบางส่วนสูญหายไม่เป็นปัจจุบันซึ่งเนื่องมาจากครูแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ บางส่วนไม่ได้จบการเรียนการสอนแนะแนวมาโดยตรง ดังนั้น ด้านการบริการแนะแนว บางด้านยังไม่สามารถดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานทำให้การบริการแนะแนว ยังไม่เกิดประสิทธิภาพอีกทั้งยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากปัญหาและอุปสรรคนานัปการ เช่น การขาดแคลนครูแนะแนวจากการสำรวจรายงานข้อมูลสารสนเทศประเภทโรงเรียนในระบบประเภท สามัญจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีครูแนะแนวจำนวน 52 คน จากจำนวนครูทั้งหมด 2,347คน คิดเป็นจังหวัดร้อยละ 2.22 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่, 2565)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จึงตระหนักถึงความสำคัญของงานแนะแนวและดำเนินงานงานแนะแนวให้ถูกต้อง ซึ่งในปัจจุบันการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ อาจจะเป็นเพราะครูผู้ทำหน้าที่เป็นครูแนะแนวยังขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานทางด้านงานแนะแนวที่ถูกต้องทางผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบงานแนะแนวของโรงเรียนเอกชนและได้เล็งเห็นความสำคัญของงานแนะแนวจึงทำการศึกษการบริหารงานแนะแนวโดยใช้แนวคิดการบริหารคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจรที่มีชื่อว่า วงจร พีดีซีเอ (PDCA) เป็นการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสามารถควบคุมคุณภาพของงานได้เป็นอย่างดีอีกด้วยโดยได้เพื่อเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอาจนำไปพิจารณาหรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวต่อไป

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

## ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้โดยทำการศึกษการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวตามหลักทฤษฎีวงจรคุณภาพ (PDCA) ได้แก่ 1) ขั้นตอนการวางแผน 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ 3) ขั้นตอนการตรวจสอบ 4) ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข โดยยึดตามการบริหารจัดการงานแนะแนวทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการรวบรวมข้อมูล, ด้านบริการสารสนเทศ, ด้านบริการให้คำปรึกษา, ด้านการจัดวางตัวบุคคลและด้านบริการติดตามและประเมินผล

งานวิจัยมีการดำเนินงานเป็น 2 ระยะ ได้แก่

### ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

#### กลุ่มเป้าหมาย

ได้แก่ ครูแนะแนว โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 52 คน

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนว  
ในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ  
(Check List) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (จำนวน 6 ข้อ)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง  
จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาตามหลักทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) (จำนวน 75 ข้อ)

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง  
จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาตามหลักทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) (จำนวน 35 ข้อ)

#### วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาความรู้พื้นฐาน หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและ  
สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารแนะแนวของสถานศึกษา จากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัย  
ที่เกี่ยวข้องแล้วกำหนดเป็นนิยามศัพท์ กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้านำมาประมวลเป็นแนวคิด  
ในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุง  
แก้ไขตามข้อเสนอแนะที่ของอาจารย์ปรึกษา

3. นำเสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน  
3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษาโดยพิจารณาความ  
สอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม

4. หาความเที่ยงตรง(Validity) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าความสอดคล้อง IOC  
(Item – Objective Congruence Index) พิจารณาข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป สำหรับข้อคำถาม สภาพ  
ปัจจุบันในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน ซึ่งได้ค่าความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 0.995  
และ ข้อคำถามสภาพปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน ซึ่งได้ค่าความสอดคล้อง  
IOC เท่ากับ 0.990

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปนำเสนออาจารย์  
ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง

6. แบบสอบถามที่ผ่านการรับรองแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยแต่มีคุณลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน จากนั้นวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) สำหรับข้อคำถาม สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.985 และข้อคำถามสภาพปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.990 ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach. 1970: 161)

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามรวบรวมแบบสภาพปัจจุบันและปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ จากกลุ่มเป้าหมายคือ ครูแนะแนว จำนวน 52 คน โดยใช้รูปแบบการตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) จำนวนที่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 52 คน คิดเป็น 100 % จากนั้นนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำตอบ

#### การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาตามหลักทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) มาวิเคราะห์โดย

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ( Questionnaire ) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในแบบตารางประกอบการบรรยาย
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย ( $\mu$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $\sigma$ )

#### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยเลือกใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมินในครั้งนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence Index)
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ หาค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย ( $\mu$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $\sigma$ ) จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

### กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ครูแนะแนวโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 10 คน โดยเลือกจากโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีการบริหารจัดการงานแนะแนวที่เป็นเลิศโดยสอดคล้องกับหลักทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ได้แก่ 1) ขั้นตอนการวางแผน 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ 3) ขั้นตอนการตรวจสอบ 4) ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข โดยยึดตามการบริหารจัดการงานแนะแนวทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการรวบรวมข้อมูล, ด้านบริการสารสนเทศ, ด้านบริการให้คำปรึกษา, ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล, ด้านบริการติดตามและประเมินผล

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่โดยผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ครูแนะแนว จำนวน 10 คน โดยเลือกจากโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีการบริหารจัดการงานแนะแนวที่เป็นเลิศ

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาได้ลงพื้นที่นำแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวใน โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานแนะแนวดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามวันเวลาที่นัดหมายและเก็บบันทึกข้อมูลโดยละเอียด

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากแบบสัมภาษณ์ จากครูแนะแนว จำนวน 10 คน วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนา

### ผลการวิจัย

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนว โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยใช้รูปแบบวิจัยแบบผสมผสานและดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยตามขั้นตอนวิจัย ดังนี้

**ระยะที่ 1** สภาพปัจจุบันและปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยตามหลักทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) มีผลการวิจัยดังนี้

1) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย( $\mu$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $\sigma$ ) ของสภาพปัจจุบันในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยตามหลักทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) แสดงได้ ดังตารางต่อไปนี้

| การบริหารงานแนะแนว                     | ระดับสภาพปัจจุบัน |          |          |
|----------------------------------------|-------------------|----------|----------|
|                                        | $\mu$             | $\sigma$ | การแปลผล |
| 1. ขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงาน (plan) | 3.97              | 0.89     | มาก      |
| 2. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)           | 3.82              | 0.98     | มาก      |
| 3. ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผน (Do)     | 3.80              | 1.01     | มาก      |
| 4. ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา (Act)    | 3.70              | 1.01     | มาก      |
| รวมเฉลี่ย                              | 3.82              | 0.97     | มาก      |

จากตารางดังกล่าวข้างต้น พบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยตามหลักทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในแต่ละขั้นตอน อยู่ในระดับมาก ( $\mu = 3.82$ ,  $\sigma = 0.97$ ) เมื่อพิจารณาการบริหารงานแนะแนวโดยใช้หลักทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในแต่ละขั้นตอนพบว่าขั้นตอนที่มีสภาพการบริหารงานแนะแนวสูงสุด คือ ขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงาน (Plan) ( $\mu = 3.97$ ,  $\sigma = 0.89$ ) ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) ( $\mu = 3.82$ ,  $\sigma = 0.98$ ) ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผน (Do) ( $\mu = 3.80$ ,  $\sigma = 1.01$ ) และขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา (Act) ( $\mu = 3.70$ ,  $\sigma = 1.01$ )

2) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ( $\mu$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $\sigma$ ) ของสภาพปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยตามหลักทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) แสดงได้ ดังตารางต่อไปนี้

| การบริหารงานแนะแนว                  | ระดับสภาพปัญหา |          |          |
|-------------------------------------|----------------|----------|----------|
|                                     | $\mu$          | $\sigma$ | การแปลผล |
| 1. ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผน (Do)  | 2.34           | 0.94     | น้อย     |
| 2. ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา (Act) | 2.33           | 1.07     | น้อย     |

|                                        |      |      |      |
|----------------------------------------|------|------|------|
| 3. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)           | 2.29 | 1.00 | น้อย |
| 4. ขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงาน (plan) | 2.22 | 1.04 | น้อย |
| รวมเฉลี่ย                              | 2.30 | 1.01 | น้อย |

จากตารางดังกล่าวข้างต้น พบว่า สภาพปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยตามหลักทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในแต่ละขั้นตอนอยู่ในระดับน้อย ( $\mu = 2.30$ ,  $\sigma = 1.01$ ) เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนว ในแต่ละขั้นตอนพบว่าสภาพปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผน (Do) ( $\mu = 2.34$ ,  $\sigma = 0.94$ ), ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา (Act) ( $\mu = 2.33$ ,  $\sigma = 1.07$ ), ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) ( $\mu = 2.29$ ,  $\sigma = 1.00$ ), ขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงาน (Plan) ( $\mu = 2.22$ ,  $\sigma = 1.04$ )

## ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

จากการสัมภาษณ์ครูแนะแนว โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีการบริหารจัดการงานแนะแนวที่เป็นเลิศ โดยสอดคล้องกับหลักทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ได้แก่ 1) ขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงาน 2) ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผน 3) ขั้นตอนการตรวจสอบ 4) ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา โดยยึดตามการบริหารจัดการงานแนะแนวทั้ง 5 ด้าน ด้านบริการรวบรวมข้อมูล, ด้านบริการสารสนเทศ, ด้านบริการให้คำปรึกษา, ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล, ด้านบริการติดตามและประเมินผล ตามรายละเอียด ดังนี้

### 1) ขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงาน (Plan)

#### การบริหารงานด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน

สถานศึกษาควรมีการวางแผนการสำรวจและศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับนักเรียนมีการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียนแต่สถานศึกษายังขาดการวางแผนการจัดหาและจัดทำเครื่องมือทางการแนะแนวครูแนะแนวหรือครูผู้สอนขาดทักษะการจัดทำเครื่องมือทางการแนะแนวในด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนโดยมีแนวทางให้สถานศึกษาได้พัฒนารูปแบบเครื่องมือทางการแนะแนวในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล สถานศึกษาจัดอบรมเรื่องการนำเครื่องมือทางจิตวิทยาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนเพื่อนำไปต่อยอดในชั้นเรียนได้

#### การบริหารงานด้านบริการสารสนเทศ

สถานศึกษาควรมีการจัดเตรียมการวางแผนการประชาสัมพันธ์ เช่น การทำจุลสาร การวางแผนจัดการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายจุดมุ่งหมายของการบริการสารสนเทศและปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การจัดการสำรวจความต้องการงบประมาณและจัดทำแผนโครงการการใช้จ่ายเงินในการดำเนินงานโดยสถานศึกษาควรจัดศึกษาวิเคราะห์แผนโครงการการใช้จ่ายเงินในการดำเนินงาน

### การบริหารงานด้านบริการให้คำปรึกษา

ครูแนะแนวมีการจัดวางแผนประชุมชี้แจงเกี่ยวกับนโยบาย จุดมุ่งหมาย และกำหนดแนวทางปฏิบัติในการบริการให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบแต่ยังขาดการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูแนะแนวควรร่วมกันวางแผนสำรวจความต้องการและปัญหาของนักเรียนโดยสอดแทรกการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาแนะแนวเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดเกี่ยวกับปัญหานักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการวางพื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าและมีความหมายของนักเรียน

### การบริหารงานด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

ผู้อำนวยการโรงเรียนควรร่วมวางแผนกับครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อช่วยผู้เรียนเกี่ยวกับการวางแผนในเรื่องอาชีพของตนในอนาคต ขาดประสานงานหน่วยงานและชุมชนเพื่อบริการให้คำปรึกษาให้นักเรียนทำตามความสนใจของนักเรียน สถานศึกษาควรพัฒนาการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองชั้นเรียนการจัดทำดำเนินงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนางานแนะแนวของโรงเรียน

### การบริหารงานด้านติดตามผลและประเมินผล

สถานศึกษาควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริการติดตามผลและขาดการวางแผนในการติดตามและประเมินผลผู้เรียนแนวทางในการปฏิบัติควรจัดให้มีการประชุมการวางแผนการจัดตั้งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานการติดตามผลและประเมินผลแนะแนวเพื่อพัฒนาและวางแผนช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างสิ่งใหม่ให้กับการบริการแนะแนวประสิทธิภาพสูง

## 2) ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผน (Do)

### การบริหารงานด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน

ครูแนะแนวควรมีการจัดทำบันทึกข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนลงในระเบียบสะสมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นของนักเรียน การจัดทำเอกสารข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนให้ตรงกับข้อมูล ณ ปัจจุบัน สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่คณะครูในโรงเรียนในรูปแบบระบบสารสนเทศของโรงเรียน

### การบริหารงานด้านบริการสารสนเทศ

สถานศึกษาควรการจัดทำข้อมูลเพื่อบริการแก่นักเรียนโดยจัดทำเป็นแฟ้มหรือบันทึกข้อมูลแต่ครูแนะแนวยังขาดความรู้ทักษะด้านเทคโนโลยี ขาดการดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพและบุคลิกภาพและข้อมูลอื่น ๆ จากแหล่งความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และขาดประชาสัมพันธ์ด้านอาชีพและข้อมูลข่าวสารทั่วไปของโรงเรียน สถานศึกษาควรจัดอบรมทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และการจัดการดำเนินการตามแผนที่กำหนด

### การบริหารงานด้านบริการให้คำปรึกษา

ครูแนะแนวขาดเทคนิควิธีในการให้คำปรึกษา ขาดการอบรมให้ความรู้ด้านคำปรึกษา เพราะยังขาดคุณสมบัติของครูแนะแนวส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรง

แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนว ให้กับครูทุกคนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนว

### การบริหารงานด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

สถานศึกษาควรจัดทำตารางสำรวจและจัดหาทุนการศึกษาหรือทุนอาหารกลางวัน ให้กับนักเรียนสถานศึกษาจัดหาช่องทางประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย สำรวจความต้องการของผู้เรียน เชิญชวนหน่วยงานอื่นให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อ กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ทุนการศึกษาของนักเรียน ชั้น ม.3 และ ม.6

### การบริหารงานด้านติดตามผลและประเมินผล

สถานศึกษาควรกำหนดเกณฑ์ของงานให้แน่ชัดในการให้บริการทั้ง 5 บริการ เพื่อตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานในแต่ละปีการศึกษาโดยครูทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินผล ประเมินผลการปฏิบัติงานการให้บริการทั้ง 5 บริการ

#### 3) ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)

### การบริหารงานด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน

สถานศึกษามีการจัดเตรียมการตรวจสอบความพร้อมของข้อมูลนักเรียนแต่ละคนที่บันทึกแต่ยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน ควรจัดทำระบบสารสนเทศที่มีความสมบูรณ์แบบที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจน

### การบริหารงานด้านบริการสารสนเทศ

สถานศึกษามีการตรวจสอบประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ ที่งานบริการสารสนเทศจัด ให้แก่นักเรียนแต่สารสนเทศงานแนะแนวยังขาดความถูกต้องข้อมูลไม่เป็นปัจจุบันการจัดเก็บไม่เป็นระบบ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูแนะแนวควรให้ความสำคัญกับระบบสารสนเทศมากขึ้นทำข้อมูลให้เป็น ปัจจุบัน มีการจัดเก็บข้อมูลในระบบทุกครั้ง

### การบริหารงานด้านบริการให้คำปรึกษา

สถานศึกษาควรติดตามผลของนักเรียนที่เข้ารับบริการให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ แต่ครูแนะแนวยังขาดการตรวจสอบการประเมินผลการจัดเวลาและจำนวนนักเรียนที่มาใช้บริการให้ คำปรึกษาที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรสร้างช่องทางในการประเมินที่หลากหลายรูปแบบ ตามสถานการณ์และบริบทของโรงเรียน

### การบริหารงานด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

ครูแนะแนวควรมีการตรวจสอบนักเรียนในการเลือกแผนการเรียนตรง ตามความสามารถและความถนัดของผู้เรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความถนัด

และความสนใจของนักเรียนและขาดการตรวจสอบทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่จะประสบปัญหาเรื่องทุนการศึกษาควรได้รับการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการจัดวางตัวบุคคล เช่น แบบสอบถามความสนใจ แบบสอบถามความถนัด แหล่งข้อมูลการศึกษาต่อ กิจกรรม ตลอดจนกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือทุนการศึกษากับนักเรียนที่จะศึกษาต่อ

#### **การบริหารงานด้านติดตามผลและประเมินผล**

ครูแนะแนวควรมีการตรวจสอบและติดตามผลนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษาหรือทุนอาหารกลางวันและสถานศึกษามีการนิเทศติดตามการทำงานแนะแนวด้านบริการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอตลอดปีการศึกษาและขาดการตรวจสอบการรวบรวมสถิติและผลงานด้านแนะแนวเพื่อนำมาวิเคราะห์ใช้ในการพัฒนางานแนะแนว การพัฒนาครูแนะแนวควรมีการตรวจสอบและติดตามผลนักเรียนและผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีการนิเทศติดตามการทำงานแนะแนวด้านบริการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอจัดทำเครื่องมือในการติดตามประเมินผลตอนสิ้นปีการศึกษา

#### **4) ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา (Act)**

##### **การบริหารด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน**

ครูแนะแนวควรได้รับพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้เกิดความครอบคลุมและมีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น เครื่องมือมาตรฐานในการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน และการจัดตั้งตั้งกรรมการในการพัฒนาเครื่องมือมาตรฐานการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ

##### **การบริหารงานด้านบริการสารสนเทศ**

สถานศึกษาควรพัฒนาแหล่งความรู้ทุกด้านอย่างกว้างขวางโดยการขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ครูแนะแนวควรได้รับการพัฒนาแนวการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการสรรหาและการติดต่อวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจ โดยการหาช่องทางแหล่งข้อมูลที่มีความทันสมัย การประชาสัมพันธ์และการสร้างเครือข่ายกับชุมชนเพื่อนักเรียนจะได้แสวงหาความรู้ในทุกๆด้าน

##### **การบริหารงานด้านบริการให้คำปรึกษา**

สถานศึกษาควรได้รับการพัฒนารูปแบบการให้คำปรึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียนและผู้ปกครอง ครูแนะแนวควรจัดทำตารางเวลาให้คำปรึกษาให้มีความชัดเจนและการพัฒนาการส่งต่อนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาไปรับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การพัฒนาสถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนและงานแนะแนว การเยี่ยมชั้นเรียนซึ่งเป็นการพบปะครูที่ปรึกษาให้มากยิ่งขึ้นและการจัดอบรมประสานงานให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือนักจิตวิทยามาให้ความรู้แก่นักเรียนและครู

### การบริหารงานด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

สถานศึกษามีการพัฒนากิจกรรมโครงการพิเศษเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นซึ่งครูแนะแนวประสบปัญหาด้านการจัดหางานให้นักเรียนทำในช่วง เวลาว่าง เนื่องจากนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การพัฒนาควมมีการให้การเสริมแรงให้รางวัลประกาศเกียรติคุณกับนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

### การบริหารงานด้านติดตามผลและประเมินผล

สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการการติดตามและประเมินผลเพื่อติดตามผลการแก้ไข และปรับปรุงอย่างไร และรายงานผลการดำเนินงานติดตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพควรจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเพื่อติดตามผลการแก้ไขและปรับปรุงอย่างไรการรายงานผลการดำเนินงานติดตามทุกๆ 3 เดือน และควรขับเคลื่อนผลสะท้อนกลับตามข้อเสนอแนะเพื่อไปสู่แผนการปฏิบัติในปีต่อไป

### อภิปรายผล

ผลการศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวของโรงเรียนเอกชน อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ มี 2 ระยะ ได้แก่

**ระยะที่ 1** ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ขั้นตอน ขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผน ขั้นตอนการตรวจสอบ ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนาเนื่องจากครูแนะแนวมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาในการวางแผนงานร่วมกับครูแนะแนวในการพัฒนาบริหารงานแนะแนว อีกทั้งครูแนะแนวขาดทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลจากนักเรียน ขาดการปฏิบัติในการวางแผนและวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้ยังพบปัญหาการขาดความชัดเจนในการวางแผนการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการแนะแนวทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้งานแนะแนวเป็นภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการส่งเสริมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตโดยมุ่งการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการความสนใจธรรมชาติของผู้เรียนและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา การงานและอาชีพรวมทั้งชีวิตและสังคมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเองเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิตและการเรียนรู้ตลอดจนครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยมีครูแนะแนวเป็นแกนนำและประสานงานผู้อำนวยการโรงเรียนต้องมีเจตคติ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะสามารถบริหารจัดการแนะแนวได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ครูแนะแนวหรือครูผู้ประสานงานแนะแนวมีการรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามบทบาทความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ

รวมทั้งมีความเข้าใจในเรื่องลักษณะและขอบข่ายของการแนะแนวกระบวนการบริหารงานแนะแนวอย่างชัดเจนและสิ่งสำคัญคือ มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการแนะแนวร่วมกันว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นผู้มีความสามารถในการคิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาเป็นดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุขส่งผลให้ทุกฝ่ายมองเห็นความสำคัญของการแนะแนวในสถานศึกษา ดังที่ (กรมวิชาการ, 2545) กล่าวว่า สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการแนะแนวและบริหารจัดการตามได้จัดทำแผนพัฒนาการแนะแนวและแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีสมรรถนะด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมมีสุขภาวะที่ดี มีทักษะชีวิตและทักษะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยใช้กระบวนการแนะแนวและให้คำปรึกษามีสมรรถนะด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมเพื่อการศึกษาและการมีงานทำ ดังนั้น การบริหารงานแนะแนวอาศัยหลักการที่ว่าครูทุกคนต้องมีบทบาทครูแนะแนวจะทำให้การบริหารงานที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสถานศึกษาจึงควรดำเนินการในรูปของคณะกรรมการแนะแนวของสถานศึกษา โดยครูทุกคนร่วมกันรับผิดชอบโดยเฉพาะผู้อำนวยการโรงเรียน และครูแนะแนวหรือครูผู้ประสานงานแนะแนวเป็นบุคคลที่สำคัญต้องงานแนะแนว ถ้าผู้อำนวยการโรงเรียนไม่คำนึงถึงประโยชน์และไม่ให้การสนับสนุนการแนะแนวแล้วบริการแนะแนวที่จัดในสถานศึกษานั้นจะดำเนินไปได้ยาก เนื่องจากผู้อำนวยการโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทในการจัดดำเนินการและประสานงาน ซึ่งจะทำให้การแนะแนวในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ส่วนครูแนะแนวหรือครูผู้ประสานงานแนะแนวเป็นบุคคลสำคัญในการปฏิบัติโดยเป็นผู้ดำเนินการในด้านการจัดบริการให้แก่นักเรียนครบทั้ง 5 บริการ ประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ประสานงานกับครูและบุคลากรอื่น ๆ ภายในสถานศึกษาประสานงานกับผู้ปกครอง สถาบันและบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานแนะแนวและการปรับปรุงพัฒนาพร้อมทั้งเผยแพร่กิจกรรมแนะแนวให้ทุกคนได้รับทราบ

**ระยะที่ 2** พัฒนานวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน  
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้หลักตามทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในแต่ละด้านของภาระงานในการแนะแนวทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านบริการรวบรวมข้อมูล ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคลและด้านบริการติดตามและประเมินผล โดยผลวิจัยดังนี้ 1) สถานศึกษาควรมีการวางแผนประชุมชี้แจงเกี่ยวกับนโยบาย จุดมุ่งหมายการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและการกำหนดแนวทางปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ ปทุม มหาปราบ (2557) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 คือ ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนมีแนวทางแก้ไขที่สำคัญ

เช่น กำหนดจัดให้มีการประชุมสรุปปัญหาและอุปสรรคร่วมกัน ด้านบริการสารสนเทศมีแนวทางแก้ไขที่สำคัญ คือสรุป/รายงานผลการจัดบริการสารสนเทศ ด้านการศึกษาด้านอาชีพและบุคลากรและการปรับตัวในสังคม ด้านบริการให้คำปรึกษามีแนวทางคือ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยผู้บังคับบัญชา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคลมีแนวทางแก้ไขที่สำคัญ คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้พิจารณา มอบทุนการศึกษา และด้านบริการติดตามผล แนวทางแก้ไขที่สำคัญ คือ การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรเพื่อคัดเลือกผู้มีความเหมาะสม โดยทั้งสี่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ควรจัดทำรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือทางการแนะแนว ระบบสารสนเทศการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวให้กับครูทุกคนซึ่งสอดคล้องกับวิจัย ญัตติฐาน ฌมเมืองนล (2563) ผลวิจัยกล่าวว่า การพัฒนาคู่มือการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนตามแนวคิดการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 มีแนวทางในการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนตามแนวคิดการบริหารงานคุณภาพ (PDCA)โดยมีประเด็นในการสนทนา 6 ประเด็น ดังนี้ กำหนดจุดมุ่งหมายของคู่มือกำหนดประเภทของผู้ใช้คู่มือความเหมาะสมของรูปแบบคู่มือ กำหนดขอบเขตการจัดทำเนื้อหา คู่มือกำหนดข้อมูลในแต่ละขั้นตอนและลำดับเนื้อหาในการเขียนคู่มือ จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือในด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบ ด้านการนำไปใช้ ด้านความเที่ยงตรงในการใช้งานและด้านความเชื่อมั่นในการใช้งาน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า เหมาะสมทุกด้านคิดเป็นร้อยละ 100 ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ 3) สถานศึกษาควรมีการติดตามและตรวจสอบในการบริหารงานแนะแนวและมีการประเมินที่หลากหลายรูปแบบตามสถานการณ์และบริบทของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อีราภรณ์ สุ่มมาตย์ (2561) ได้ศึกษา เรื่องปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานแนะแนวตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนวัดตะพงนอก พบว่าการทำประเมินระบบการทำงานของแนะแนวเป็นประจำทุกปีการศึกษา และจัดกิจกรรมอภิปรายผลการดำเนินงานซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริการแนะแนวโดยระบบการติดตาม มีการใช้แบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบผลการให้บริการแนะแนวและมีการประสานงานกับผู้ปกครองและครูที่ปรึกษาเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา นักเรียน 4) พัฒนาสถานศึกษาประชาสัมพันธ์และการสร้างเครือข่ายกับชุมชนเพื่อให้นักเรียนจะได้แสวงหาความรู้ในทุก ๆ ด้าน โดยสอดคล้องกับ จีววรรณ สุวานิช (2564) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยมีแนวทางมีการติดต่อประสานงานกับบุคลากรหน่วยงานและสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อขอความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

### ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ขอเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนดังนี้

### 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีแนวทางในการจัดและบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนให้ชัดเจน ภาระงาน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อให้ การบริหารงานแนะแนวเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวและการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนวโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับงานแนะแนว

1.3 ควรมีการจัดนิเทศติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานแนะแนวให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 ควรมีการวางแผน การประสานงาน และการเผยแพร่ ผลงานด้านแนะแนวของกลุ่มโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานแนะแนวของแต่ละโรงเรียน

1.5 โรงเรียนมีการจัดประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการแนะแนวเพื่อให้เกิดความร่วมมือเป็นที่ยอมรับและตรงต่อความต้องการของชุมชนและสังคม

### 2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวไปปรับใช้และศึกษาประสิทธิผลของการใช้แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนว โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2.2 ควรศึกษารูปแบบหรือกลยุทธ์การบริหารจัดการงานแนะแนวที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

### เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545ก). *การส่งเสริมการจัดงานแนะแนว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2545ข). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *รายงานประจำปี 2559 – 2560 กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- จิตววรรณ สุวานิช. (2564). การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, 10(1), 1-10.

- ณัฐกรณ์ มิ่งเมืองนล, สำเนา หมั่นแจ่ม. (2563). การพัฒนาคู่มือการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนตามแนวคิดการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 1. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 9(33), 1-12.
- ธีราภรณ์ สุ่มมาตย์. (2561). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานแนะแนวตามความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนวัดตะพงนอก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปทุม มหาปราบ. (2557). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า, 1(1), 1-9.
- วิเชียร จงดี. (2561). การศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่. (2565). รายงานข้อมูลสารสนเทศประเภทโรงเรียนในระบบประเภทสามัญจังหวัดเชียงใหม่.